

Information om gentest for arvelig kræft

Når du bestiller tid til gentest for arvelig kræft hos Copenhagen Genetics, starter dit forløb altid med en indledende samtale med en af vores læger. Ved samtalen afdækkes din egen tidligere sygehistorie, og vi gennemgår, om der har været kræfttilfælde i din nærmeste familie (tilbage til dine bedsteforældres generation), alder ved debut og hvilke typer kræft, der har været.

Gentest for arvelig kræft

Ca. 2% af alle danskere har en genetisk forandring ("genfejl" eller "mutation") som gør, at de har en større risiko end andre for at udvikle kræft i løbet af deres liv. Hvor stor ens risiko er, afhænger bl.a. af hvilket gen det drejer sig om, og ofte også ens køn og ens nuværende alder. Risikoen kan også i nogle tilfælde påvirkes af, om der har været tilfælde af fx brystkræft hos ens nære slægtninge.

Hvis du vælger at få lavet en gentest for arvelig kræft, får du tilsendt et kindskrabssæt fra laboratoriet. Du tager selv kindskrabet derhjemme og returnerer det hurtigt herefter til laboratoriet i den medfølgende svarkuvert.

Ved gentesten undersøges **47 udvalgte gener**, som hver især øger risikoen for én eller flere former for kræft. Det kan fx være brystkræft, æggestokkræft, tyktarmskræft, kræft i mavesækken, modermærkekræft, kræft i nyrerne m.fl. **Gentesten er sikker og præcis**, men der kan være sjældne genetiske forandringer, som ikke kan opdages med den teknik vi har i dag (gentesten laves via såkaldt 'exomsekventering'). Der ses kun efter genetiske forandringer som med meget høj sandsynlighed øger risikoen for kræft. Genetiske forandringer, hvis betydning endnu ikke er klarlagt, meldes ikke tilbage. Det sikrer, at svaret er **brugbart**, og at du ikke efterlades med usikkerhed om resultatet. Ved gentesten analyseres kun de 47 gener, og risikoen for at der påvises andre genetiske forandringer i arvematerialet ('tilfældighedsfund') er ekstremt lille. **Svaret er klart efter ca. 4-6 uger** og følges altid op med en lægesamtale.

Hvis gentesten påviser en øget risiko

Får du påvist en genetisk forandring, som øger risikoen for kræft, bliver du informeret grundigt om svaret, og hvad det **betyder for dig og dine familiemedlemmer**. Gentesten viser, om du har **øget risiko** for kræft, men ikke om du **har** kræft. Afhængigt af hvilket gen det drejer sig om, vil der være forskellige opfølgningstilbud. Det kan fx være tilbud om kontrol for brystkræft, tarmkræft eller scanninger af nyrerne. Vi udarbejder en **oversigt over kontrolprogrammet/opfølgningssmuligheder** til dig, som du kan tage med til din praktiserende læge mhp. henvisning til videre kontrol/opfølgning.

I nogle tilfælde vil en genetisk forandring ikke have betydning for dig selv, fx hvis du som mand får påvist en genetisk forandring, som øger risikoen for æggestokkræft. Det kan dog have betydning for dine kvindelige slægtninge. Du vejledes altid grundigt om, **hvem** i din familie, som kan tilbydes genetisk rådgivning og som derfor bør informeres om fundet af den genetiske forandring. Det kan også være, at du er for ung til, at den genetiske forandring har betydning for dig lige nu, men at du senere i livet vil være omfattet af tilbud om ekstra kontroller.

Hvis gentesten er normal

Hvis gentesten er normal, betyder det, at der **ikke er fundet sygdomsdisponerende genetiske forandringer** i de undersøgte gener. De fleste tilfælde af kræft er dog ikke arveligt betingede, og er gentesten normal, vil din risiko for kræft ligge på niveau med den øvrige befolknings risiko. Gentesten kan altså påvise, om du har **større risiko for kræft** end andre, og dermed fx kan tilbydes kontrol for at opdage kræft tidligt eller vælge forebyggende operationer – men **gentesten kan ikke udelukke**, at du senere kan komme til at udvikle kræft.

I sjældne tilfælde vil vi anbefale dig at blive henvist til kontrol, selvom din gentest er normal. Det kan fx være hvis der er mange eller tidlige tilfælde af kræft i din nære familie.